

2014

Homofobiaren aurrean pauso bat aurrera lantokietan

Jendarte eta lan eremu
aske eta anitzen alde

1. BADIRA SEXUALITATEA BIZITZEKO MODU EZBERDINAK

Jendarte hau kapitalista den bezala, heterosexista ere bada. Heterosexismoaren araberak:

- Pertsona guztiak heterosexualak direla ontzat jotzen da.
- Pertsonak gizon eta emakume artean banatzen dira.
- Praktika afektibo-sexual egokiak gizon-emakumeen artean ematen direnak dira.
- Eta molde horretara makurtzen ez diren sexualitatearen gainontzeko adierazpenak baztertu eta errefusatu egiten dira.

Heterosexismoak ez du ikusten aniztasun sexuala:

Maitasuna, sexua edo txera era askotara adieraz daiteke: sexu bereko edo/eta sexu ezberdineko pertsonekin. Baina heterosexismoak ikustezin bihurtzen du aniztasuna.

Heterosexismoak ez du onartzen nortasun sexuala ere aldakorra izan daitekeela.

Zer gara gu? Zer sentitzen gara? Gizon, emakume, ala biak? Gure nortasuna prozesu baten emaitza da, eta gure bizitzan aldaketak gerta daitezke.

Baina aniztasun sexuala izan bada. Hona hemen zenbait adibide:

- **LG.** Homosexualitatea (lesbianak zein gayak): desiraren orientazioa sexu bereko pertsonen artean ematen da.
- **T.** Transexualitatea: pertsonaren nortasun sexualak ez du bat egiten bere genitalekin. Eta horren ondorioz, pertsona hauek sentitzen dute sexua berriro esleitzeko kirurgia behar dutela.
- **B.** Bisexualitatea: desiraren orientazioa ematen da sexu bereko zein sexu ezberdinekoekin.

- I. Intersexualitatea: gorputz intersexualek aldi berean dituzte ezaugarri maskulinoak eta femeninoak.

Aniztasun sexuala ezin daiteke arrazoi bihurtu diskriminazioa, jazarpena, arbuioa edo bazterketa eragiteko.

2. ZER DA HOMOFOBIA?

Zer esan nahi du? Zein egoeraz ari gara? Inoiz topatu al dituzu jokabide homofoborik? Zuzenean ala zeharka? Zer pentsatu duzu? Eta zer sentitu duzu?

- Nola sentitzen zara sexu bereko bi pertsonen elkarri muxu ematen diotenean?
- Transexualitatea gaixotasuna al da?
- Zer egin duzu aipamen edo irain homofoboak aditu dituzunean? Irri egin? Isildu? Aipamen berriak burlarekin jarraitzeko? Erasotzaileari kargu hartu?
- Babestu al duzu armariotik atera den lagun hori?

Homofobia pertsonen edo taldeen kontrako edozein diskriminazio, bazterketa edo bortxa ekintza da, beren homosexualitatea edo nortasun sexuala direla eta.

Garrantzitsua da, aldi berean, kontzeptu honen barruan askotan ikustezin geratzen diren bestelako kategoriak zehaztea: **lesbofobia**, lesbianen kontrakoa; **bifobia**, bisexualekikoa; **transfobia**, transexualen kontrakoa; **serofobia**, IHESaz gaixo daudenekiko fobia, ...

Homofobiaren ondorioz, lesbianak, gayak, transexualak, bisexualak, intersexualak, diskriminazioaren edo jazarpenaren jomuga bihurtzen dira.

Homofobiak hamaika aurpegi ditu gure herrian eta munduan zehar: trufak, isekak, txisteak, arbuioak, umilazioak, irainak, bazterketak, debekuak, erasoak, jazarpenak, erasoak, espetxe zigorrak eta heriotza. Eta hori toki guztietan: familia, lagunartean, kalean, lantokian, eskolan, administrazioan, ...

Sexu orientazioa ez da apeta pribatua. Nortasuna eta bizimodua da. Bizi garen jendarte heterosexista eta patriarkalak ez digu gure nortasuna eta gure erabakia askatasunez bizitzen uzten.

Homofobia, lesbofobia, transfobia... Horien atzean beldurra, errefusa irrazionala eta aurreiritziak aurkitzen ahal ditugu LGTB pertsonen aurka. Homofobia sexismoa eta arrazakeriarekin pareka daiteke. Beraz, jarrera homofoboaren aurka borrokatzeaz gain, atzean dagoen ideia bera errotik ezabatu beharrean gaude.

HOMOFOBIA PERTSONEN ARTEKO DUINTASUNA ETA BERDINTASUNAREN AURKAKO ERASO ONARTEZINA DA

3. HOMOFOBIARIK GABEKO LANTOKIAK BEHAR DITUGU

3.1 LANTOKIAK ESPAZIO HOMOFOBOAK

- 10 LGTBI pertsonetatik 7k onartzen dute modu bateko edo besteko diskriminazioa jaso izana.
 - Badira zailtasunak norbere orientazio sexuala askatasunez adierazteko.
 - Gehiegitan ez da kezkarik izaten lankideen artean, eta are gutxiago enpresaren alde-tik, homofobiari buruz.
 - Askotan uko egiten diegu gure lan eskubideei, gure nortasun sexuala ezkutatzearren.
 - Lan Hitzarmenetan ez da deus esaten aniztasun sexualari buruz.
 - Erabilitako hizkera homofoboa da.
 - Gure orientazio sexuala dela eta, estresa eta sufrimendua areagotzen da.
 - Enpleguak ukatu, kontratuak ez berritu edo kaleratzeak gertatzen dira sexu orientazioa edo nortasun sexualarengatik.
- Ez dakigu zer egin jazarpen homofoboa gertatzen denean.
- Zenbat enpresetan adierazi ahal dute langileek haien nortasun sexuala askatasunez?

3.2 GURE ESKUBIDEA DA

Langile guztiok eskubide berberen jabe izan beharko genuke, eta guztiok tratu berdinzalea merezi dugu, sexuan edo sexu orientazioan oinarritutako bereizketarik, bazterketarik eta jazarpenik gabe. Badugu eskubidea gure intimitatea eta duintasuna errespetatu dezaten. Horrek eraso guztietatik babestea esan nahi du.

Enpresek sexu orientazioan eta sexuan oinarritutako jazarpena saihesteko lan baldintzak sustatu behar dituzte, eta prozedura bereziak ezarri, horiek prebenitzeko eta halakoak jasaten dituztenen kasuan kasuko salaketak eta erreklamazioak egiteko.

3.3 HOMOFOBIA LANTOKIAN

Lantokian sexu-orientazioa edo nortasun sexualagatiko jazarpena antzemateko, holako galderak egin beharko genituzke:

- Hitzak, keinuak, ekintzak,... erasokorrak eta laidogarriak al dira?
- Pertsonaren duintasunaren aurkakoak al dira?
- Maiz gertatzen al dira holako jokabideak?
- Jokabide hauek lan giroa itogarri bihurtzen al dute erasotutako pertsonarentzat?

Jazarpena eta homofobia era askotara azal daiteke lantokian:

- Behin eta berriz estereotipo sexualak erabili, degradatzaileak eta iraingarriak direnak.
- Pertsona baten bizitza sexuala etengabe kuestionatu.
- Pertsona baten sexu orientazioa publiko egin bere baimenik gabe.
- Pertsona bati bere sexu orientazioa edo nortasun sexuala garatzea galarazi.
- Isolatu.
- Iseka egin, gaitzetsi, umiliatu, sexu orientazioa edo nortasun sexuala dela eta.

4. ZER EGIN HOMOFOTBIAREN AURKA LANTOKIETAN? LAB JENDARTE ETA LAN EREMU ASKE ETA ANITZEN ALDE

Egoera hau irauli beharra daukagu. Heterosexismoak eta homofobiak langileon batasuna hausten du, kategoria ezberdinak sortzen ditu, eta lan eskubideen berdintasuna apurtzen du. Beraz, LAB sindikatuak holako aldarrikapenak egiten ditu lantokia giro ez homofobo eta osasuntsu bihurtzeko:

- Eskubide berberak denontzat.
- Diskriminaziorik ez orientazio afektibo-sexuala edo genero nortasunarengatik.
- Lan Hitzarmenetan neurriak onartu langile guztien eskubideen berdintasuna bermatzeko.
- Formazio, prebentzio eta jarduera planak homofobia eta transfobiaren kontra.
- Protokoloak diskriminazio eta jokaera homofobei aurre egiteko.

LAB sindikatuak jendartean eta lantokietan homofobia, lesbofobia, transfobia eta orohar, sexu orientazio zein genero identitate ezberdinen aurka ematen diren eraso eta diskriminazioekin amaitu eta desagertarazteko konpromisoan berretsiz, jendarte anitzaren aldeko apustua egiten du. Apustu honen atzean, heteropatriarkatuak bultzatzen dituen estereotipo, aurreiritzi eta oztopoak gainditzeko aldarrikapena eta LGTB pertsonen zapalkuntza eta eskubide ukapenen aurkako borroka dago. Lan munduan ere, gora aniztasun sexuala!